

Wat komt er voor het bereiken van klimaatneutraliteit op ons af uit Europa?

Prof Dr Marjan Peeters

Maastricht Centre of European Law
Law Faculty / Maastricht University

Vereniging voor Milieurecht | 1 December 2021

 Maastricht University

1

Wat komt er voor het bereiken van klimaatneutraliteit op ons af uit Europa?

Prof Dr Marjan Peeters
Maastricht Centre of European Law
Law Faculty / Maastricht University
Vereniging voor Milieurecht | 1 December 2021

 Maastricht University

Een indrukwekkend Europees wetgevingsprogramma om de reeds gecodificeerde klimaatdoelen te bereiken

- > in de Europese Klimaatwet **vastgelegde doelen voor 2030 en 2050**
- > die **gemeenschappelijk** zijn voor de Unie als geheel
- > en die een **enorme wetgevingsoperatie** met zich meebrengen, maar:
 - > gaat aanpassing van wetgeving snel genoeg, welk draagvlak is er?
 - > alvast nadenken over **eigen verantwoordelijkheid en proactief handelen**
 - > ook in het licht van **voortschrijdende aanscherping van ambities** (zie Glasgow)
 - > en in het licht van **aanhingige EVRM-zaak** en mogelijke nieuwe rechtszaken

2

De Europese Green Deal (11.12.2019 COM(2019)640)

Ambitieuus beleidsplan van de Europese Commissie

Vervuiling terugbrengen tot nul → Actiebeleidsplan gepubliceerd op 12 mei 2021
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0400&qid=1623311742827>

“Een groene eed: niet schaden”

Klimaatneutraliteit

Krachtige handhaving (energie en klimaat)

3

De Europese Klimaatwet

VERORDENING (EU) 2021/1119 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
van 30 juni 2021
tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (“Europese klimaatwet”)

Nationale klimaatneutraliteit niet verplicht

Codificatie van klimaatneutraliteit voor de EU als geheel ten laatste in 2050, en het besluitvormingskader om dat te bereiken (governance benadering)

met een aangescherpte collectieve doelstelling voor 2030: niet 40% maar 55% netto reductie (met beperking van aandeel nettoverwijderingen)

4

Nieuwe doelstelling voor 2030

Artikel 4

Tussentijdse klimaatdoelstellingen van de Unie

1. Om de in artikel 2, lid 1, vastgestelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit te bewerkstelligen, is de bindende klimaatdoelstelling van de Unie voor 2030 een reductie binnen de Unie van netto-broeikasgasemissies (emissies na aftrek van verwijderingen) van ten minste 55 % in 2030 ten opzichte van de niveaus van 1990.

“Fit for Fifty Five”:

Gigantische aanpassingen en uitbreidingen van het EU-instrumentarium met het oog op 2030 (en uiteindelijk klimaatneutraliteit)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0550&from=EN> 14 Juli 2021

“an old person trying too hard to be cool”? . Common Market Law Review 58: 1321–1340, 2021

5

Kern-instrumenten voor broeikasgasreducties

“Effort sharing”

Verordening 2018/842 van 30 mei 2018

betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030

Emissiehandel

Richtlijn 2003/87 zoals gewijzigd

Land Use, Land Use Change and Forestry (LULUCF)
Verordening 2018/841 van 30 mei 2018

Andere maatregelen, zoals voor gefluoreerde broeikasgassen

Financiering en Taxonomy

6

De wetgevingsoperatie

LEGISLATIVE TRAIN SCHEDULE

FIT FOR 55 PACKAGE UNDER THE EUROPEAN GREEN DEAL

“Fit for Fifty Five”

19 onderdelen (peildatum 29 november)

<https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-european-green-deal/package-fit-for-55>

“On 6 October 2021, EU environment ministers held their first formal debate on the fit for 55 package mainly on proposals that fall within the competence of the Environment Council”

- Revision of the EU Emissions Trading System (ETS), including maritime, aviation and CORSIA as well as a proposal for ETS as own resource
- Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) and a proposal for CBAM as own resource
- Effort Sharing Regulation (ESR)
- Revision of the Energy Tax Directive
- Amendment to the Renewable Energy Directive to implement the ambition of the new 2030 climate target (RED)
- Amendment of the Energy Efficiency Directive to implement the ambition of the new 2030 climate target (EED)
- Revision of the Regulation on the inclusion of greenhouse gas emissions and removals from land use, land use change and forestry (LULUCF)
- Revision of the Directive on deployment of alternative fuels infrastructure
- Revision of the Regulation setting CO₂ emission performance standards for new passenger cars and for new light commercial vehicles

7

Inspraak door een ieder op Commissiebesluitvorming

- ❖ Plans (policies),
- ❖ Delegated Acts,
- ❖ and Implementing Acts

Dear Sir or Madam,

Several initiatives have been published or updated on the European Commission's 'Have your say' portal:

Heavy-duty trailers – certification rules based on CO2 emissions and fuel consumption	- Climate action	Planned initiative
Act amending Implementing Regulation (EU) 2018/2066 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions	- Climate action	Planned initiative

Voorbeeld (Print screen dd 26 November 2021)

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en - > iedereen kan zich abonneren 😊

8

Glasgow en Klimaatwetenschap: aanscherpen doelen en actie

[Speech by the President at COP26 \(europa.eu\)](#) [Speech by the President at COP26 \(europa.eu\)](#)

1 November 2021

Von der Leyen, Commissievoorzitter:

“Net zero by 2050 is good, but not enough. We need real action during this decade now.”

9

Glasgow Climate Pact (selectie)

<https://unfccc.int/documents/310497> 13 November 2021

De Verenigde Partijen bij het Verdrag van Parijs

“Stresses the urgency of **enhancing ambition and action** in relation to mitigation, adaptation and finance in **this critical decade** to address the gaps in the implementation of the goals of the Paris Agreement”

“Recognizes that **limiting global warming to 1.5 °C requires rapid, deep and sustained reductions in global greenhouse gas emissions**, including reducing global carbon dioxide emissions by 45 per cent by 2030 relative to the 2010 level and to net zero around midcentury, as well as deep reductions in other greenhouse gases”

Dit betreft een verduidelijking of zelfs aanscherping van de in het Verdrag van Parijs gestelde doelen

Emphasis author

10

Glasgow cntnd – dynamische aanscherping doelen en uitvoering

In **2022**: updated plans !! (niet pas in 2025)

“Recalls Article 3 and Article 4, paragraphs 3, 4, 5 and 11, of the Paris Agreement and requests Parties to revisit and strengthen the 2030 targets in their nationally determined contributions as necessary to align with the Paris Agreement temperature goal **by the end of 2022**, taking into account different national circumstances; “

In **2023**: “Global stocktake”
This “shall inform Parties in updating and Enhancing” their NDC’s art. 14(3) PA

EU en lidstaten hebben reeds een gezamenlijk plan (NDC) ingediend, met de reductiedoelstelling 55% in 2030;
Vindt nog verdere aanscherping plaats in dit “critical decade”?
Maar: Hoe uitvoerbaar is het huidige scherpere doel?
Welke handhavingsacties zijn reëel?

11

VERORDENING (EU) 2018/1999 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
van 11 december 2018

inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn

De **governance** benadering voor het verwezenlijken van het 2030 doel (naast “hard law”)

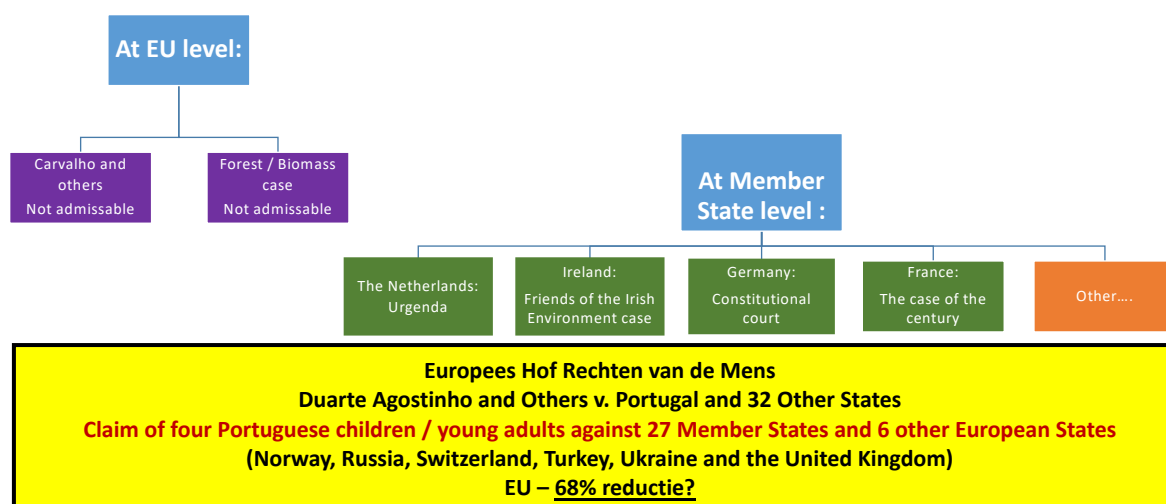
Commissie aanbevelingen aan lidstaten zoals Nederland mbt de nationale integrale klimaat en energie plannen

Deze komen uiterlijk 30 September 2023 en daarna in 2028 art 7 Europese Klimaatwet

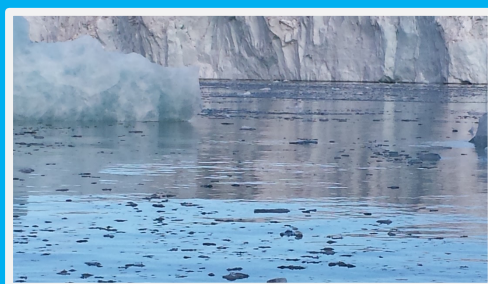
Invloed van als zodanig niet bindende Commissie-aanbevelingen aan lidstaten op nationale rechtspraak?

12

Rechtszaken mbt het ambitie-niveau van klimaatmaatregelen (selectie)

13

- Indrukwekkende “rule-based” benadering in de EU, met uitgebreide en ingewikkelde regelgeving
- Met ondertussen steeds prangendere (wetenschappelijke) rapporten
- Is het genoeg, en op tijd?
Implementeerbaar en handhaafbaar?
- Maatschappelijk draagvlak, welke besluitvorming `werkt`?
- Het is al bijna 2022 -> terwijl collectief EU-doel voor 2030 is vastgelegd
- Pro-actief handelen ipv afwachten is nodig, door lidstaten & ... door anderen

Vragen – opmerkingen

marjan.peeters@maastrichtuniversity.nl

14

15

Een Europese Green Deal - p 23

Website “Geef uw mening – Verminder de regeldruk”:

<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load>

Om haar te helpen inconsistenties in de bestaande wet- en regelgeving te identificeren en weg te nemen, **nodigt de Commissie stakeholders uit om gebruik te maken van de beschikbare platforms²⁹ om de wetgeving te vereenvoudigen en probleemgevallen te signaleren**. De Commissie zal de suggesties in overweging nemen bij het opstellen van evaluaties, effectbeoordelingen en wetgevingsvoorstellen in het kader van de Europese Green Deal.

16